

С Т А Н О В И Щ Е

ОТ ДОЦ. Д-Р.ЕЛЕНА ПЕТРОВА – ИИОЗ /БАН

За дисертационния труд на Димитриос Кукуларис

На тема:

Философията на мярата и средината при Платон и Аристотел

за присъждане на образователната и научна степен

доктор по философия

Представеният дисертационен труд, в размер 193 страници, включва Увод, четири глави и ползвана литература, отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Не са дадени публикации в научното пространство, които в момента са под печат. Авторефератът и формулираните в него, от дисертанта, приноси релевантно отразяват дисертационния труд и постиженията на автора.

По своята същност, той представлява компартивистки анализ между мярата на Платон и средината на Аристотел, което е видно от формулираната основна цел на изследването/р.8/. За мен дисертационният труд е израз на творческа смелост , проявена при дефинирането на собствена теоретична ниша за изследване, при наличието на почти 24 вековно интерпретиране на различни проблеми от философията на Платон и Аристотел. Чрез извършеният анализ са показани, по един нетрадиционен начин, историческата взаимосвързаност, влияние и автентичност в развитието на древногръцката философия. Забележително е, че те са очертани при един по периферен, ”бегло познат” и неизследван философски проблем като този за мярата при Платон и широко известната теоретична доктрина за мярата, определена като средина при Аристотел, която е разнопосочно, а според дисертанта неадекватно и погрешно интерпретирана и оценена. Авторът на основата на познаването на значимите за темата трудове на двамата философи е апробирал в Първа, Втора и Трета глави на труда своите две версии за мярата и средината. Анализът на мярата при Платон е базиран главно

върху неговите произведения Филеб и Държавникът. Този избор, според нас, показва неговото умение да избира малко, но значими за темата, произведения на знаменития философ. Тук мярата е представена едновременно дефинитивно и функционално като „идентичността на конкретните неща...поддържаща приложимите норми...чрез които се разпознават добрите неща”. Според дисертантът, тази дефиниция за мярата при Платон има главно гносеологическо значение за философията, но според нас във втората част от дефиницията, тя изразява и нейната практическа роля в живота на древногръцкото общество, да поддържа нормативния ред и доброто. Този момент е много, подробно описан в

Първа глава при изследването на двата типа измервания и по-специално при изкуството на измерването в Държавникът/р..51-62/. Във Втора глава посветена на изследването на мярата в Филеб, се акцентирана върху нейните особености на проявление при: безкрайното, великото и малкото и наличието на граница. Смятам, че в тази част от дисертацията най-силно е демонстриран автентичен теоретичен прочит на статута и ролята на понятието мяра в епистемологията на Платон.

Трета глава, която е посветена на Аристотеловата доктрина за средината /мярата/ и нейните критики е по-малко евристична, в първата си част, поради факта на широката си интерпретираност във философското пространство. Това предопределя синтетичността на изложението, което по-обем е двойно по-малко от това на Платон, което смятам за теоретично оправдано. При изследването на Аристотеловата средина се разкрива едновременно влиянието на Платоновата мяра върху етическата теория на Аристотел и неговият принос в етиката. В Евдемова и Никомахова етики теорията за мярата, вече се дефинира като средина между излишъка и недостига, а не между голямото и малкото както е при Платон. Средината е базисно обвързана с практическата цел и добродетелите. Последните се разглеждат като „състояние на средината”. Дисертантът обръща внимание на а двата вида разграничение на средината – „спрямо нас” и „средината сама по себе си”. Детайлно са представени сходствата и различията между мярата и средината и слабия теоретичен дебат върху тях.

В Четвърта глава, е извършен задълбочен компартивистки анализ между мярата на Платон и средината на Аристотел, чрез който се разкриват евристичните възможности на дисертанта и умението му теоретично да извежда и обосновава собствени тези, използвайки новите теоретични изследвания върху нормативността, знанието, абсолютивизма и релативизма. В нея Платоновото схващане за мярата и Аристотеловото разбиране за средината са сравнени чрез пет теми: 1/източникът на нормативност на мярата и средината; 2/мярата и средината, като обекти на знанието; 3/спазване на мяра, придържане към средината; 4/абсолютизъм и релативизъм; 5/ Мяра и средина при Платон и Аристотел.

Оригиналността на интерпретацията , която авторът прави в тази глава, може да бъде открита във всяка една от изследваните теми.

По отношение на приносните моменти на дисертационния труд бих отбелязала скромността на дисертанта да се ограничи до значението на преосмисляне на понятията и техните функции за етическото и философското познание. Бих добавила, че този труд има и теоретико-приложен характер за много сфери от обществения живот

Заклучение

Автентичността и оригиналността на интерпретацията на Философия на мярата и средината при Платон и Аристотел направена от Димитриус Кукуларис ми дава основание да предложа на уважаемото Жури да присъди на Димитриус Кукуларис научната степен доктор по философия.

18.09.2019 г.

доц. д-р Елена Петрова

B